

Fiskeridirektoratet
Utviklingsseksjonen
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Epost: postmottak@fiskeridir.no

Bergen, 26.01.2015

Høring av regulering av fisket etter leppefisk i 2015

Innledning

Vi viser til brev av 22.12.2014 med invitasjon til å gi høringsuttale til regulering av fisket etter leppefisk i 2015, og vil med dette benytte anledningen til å komme med innspill til saken.

Fiskeri og havbruksnæringens landsforening (FHL) er en NHO tilknyttet bransjeorganisasjon som de fleste oppdrettsbedriftene i Norge er medlem i. FHL har som formål å ivareta sjømatnæringens sine interesser.

Havbruksnæringen har en målsetting om å redusere bruk av kjemiske midler i bekjempelsen av lakselus, og bruk av leppefisk er i dag den viktigste biologiske måten å drive denne kampen på. Leppefisken viser seg å være en effektiv lusespiser, og etter hvert som næringsaktørene har fått erfaring med bruk av rensefisk, har effektiviteten i denne rensemetoden blitt bedre. Overlevelsen over vinteren øker, og det etableres stadig bedre ordninger for å ta vare på leppefisken mer enn en sesong. Parallelt med fiske etter leppefisk etableres det også oppdrettsanlegg for leppefisk, og produksjonen fra disse anleggene vil etter hvert langt på vei erstatte bruk av naturlig fanget leppefisk. Det er også i gang flere anlegg for oppdrett av rognkjeks som et supplement til leppefisk. Dette vil over tid også redusere behovet for fangst av vill leppefisk.

I tillegg til bruk av rensefisk er det også under utvikling og utprøving mange andre metoder for forebygging av lusepåslag på laks i oppdrett og metoder for å fjerne lus fra oppdrettsfisk.

Med all den oppmerksomhet som rettes mot lusebekjempelse er det grunn til å tro at arbeidet vil lykkes innen relativt kort tid.

I mellomtiden er det viktig at en får bruke leppefisk som lusefjerner og at tilgang på slik fisk ikke reduseres før en er kommet så langt i utvikling av andre metoder at disse metodene fullt ut kan erstatte bruk av villfanget leppefisk.

Bestandsgrunnlaget

FHL er enig i at det biologiske mangfoldet må opprettholdes og det må ikke drives beskatning av leppefisk i en slik utstrekning at det truer bestanden.

I kunnskapsgrunnlaget som Havforskningsinstituttet har utarbeidet og som Fiskeridirektoratet har lagt til grunn i sine forslag til regulering i 2015, fremkommer det at det på basis av fangstvolum over de siste år er liten grunn til å tro at bestandsgrunnlaget er redusert. Dette gjelder hele landet bortsett fra et begrenset område i Hordaland.

Vi har opplysninger fra fartøyer i Havforskningsinstituttets referanseflåte i området som er registret som områder med nedgang i bestanden som viser at det er antall fisk disse fiskerne har fått levere til oppdrettsanlegg som er referansefangsten (dvs etterspørselen etter fisk), ikke antallet de kunne ha fisket om etterspørselen var større.

Ut fra dette kan en ikke umiddelbart konkludere med at det er nedgang i bestanden i deler av Hordaland heller.

Vi har følgende kommentarer til de enkelte forslag til reguleringer

Åpningtidspunkt / fredningstid

Gytetidspunktet er temperaturbestemt og varierer fra år til år. De ulike artene har ulike gytetidspunkt og det er relativt store lokale forskjeller i gytetidspunkt.

Oppdrettsselskapene tar ikke imot leppefisk før den er ferdig med gytingen ettersom den ikke er egnet til eller interessert i å spise lus når den er opptatt med gytingen. Det er derfor ikke en dato alene som må regulere oppstart av fangsten, men tidspunktet når fisken er klar til bruk. Hvis åpningsdato settes for sent, vil fisket ikke kunne påbegynnes når leppefisken er klar, og en vil da gå glipp av bruken av rensefisk i en kritisk periode på våren, og alternativet blir medikamentell behandling for å holde lusegrensene.

Det er derfor svært viktig at åpningtidspunktene beholdes som før over hele landet.

Det vil være spesielt galt å innføre nye og senere åpningstider dette året. Unødvendig sen oppstart av fisket kan også medføre kompensasjonsfangst som også vil belaste bestanden. Det vil være bedre å innføre en stoppdato for fisket for eksempel ved utgangen av oktober enn å utsette oppstartdato.

Når det gjelder den særskilte åpningstiden for berggyllfisket på Skagerakkysten, vil en utsettelse av starttidspunktet for denne arten føre til at det ikke vil bli fisket berggyllt. Dette vil ha negative konsekvens både for fiskere og mottakere av berggyllt, og det vil kunne føre til at grunnlaget for å fiske faller bort for enkelte. Om det skulle komme med i fangsten andre leppefiskarter som er gytefredet, vet både fiskere og kjøpere at denne fisken ikke kan brukes, og dette vil påvirke fangsområde, dybde det fiskes på etc.

Minstemål

Dagens felles minstemål på 11 cm for alle arter synes å være en naturlig og effektiv ordning både for fiskere og kjøpere. Forslaget om å øke minstemål for grønngyllt til 12 cm synes unødvendig da oppdretter likevel ikke tar imot fisk som ikke har gytt. Et eget minstemål bør også av effektivitetsgrunner unngås, da hensynet til arten likevel er ivaretatt på annen måte.

Dersom forslaget om å heve minstemålet på berggyllt til 20 cm blir vedtatt, vil det sammen med forslag om utsatt fangststart for denne arten eliminere bruk av berggyllt som rensefisk i norsk oppdrettsnæring. Det vil være sterkt beklagelig i en tid der næringen har god bruk for denne arten som pr i dag ikke er på listen over truede arter.

Det kan vurderes å heve minstemål for berggyllt til maksimalt 13 cm.

Deltagelse i fisket etter leppefisk

Når det gjelder deltagelse i fisket forslår Fiskeridirektoratet å videreføre dagens ordning. Vi er enige med Fiskeridirektoratet i dette. Det eksisterer en egen ungdomsordning for fangst av leppefisk hvor skoleungdom kan fiske i en avgrenset periode uten å være registrert som fisker. Det kan vurderes å utvide den ordningen noe i tid for å vekke interesse for rekruttering til fiskeri- og havbruksnæringen. Det må imidlertid presiseres at det overfor både fritidsfiskere og skoleungdom må stilles de samme krav som til yrkesfiskere når det gjelder kvalitet og behandling av fisken. Hvis ikke disse gruppene overholder kravene, må det vurderes å begrense deltagelsen i dette fisket til å kun gjelde yrkesfiskere.

Redskapstype og redskapsmengde

Fiskeridirektoratet foreslår å videreføre gjeldende regulering av redskapstype og -mengde. Vi er enige i at ordningen kan videreføres. Det er viktigere at redskapen blir røktet hver dag enn å regulere antall teiner og ruser pr båt eller fisker. Kvalitet og velferd for fisken kan bli dårligere ivaretatt om det brukes mer redskap enn en kan røkte på forsvarlig måte, og dødelighet på grunn av manglende røkting vil være et element i diskusjon om bestandstilstand.

Seleksjonsinnretninger

Målet med fluktåpning er å unngå å fange undermåls fisk. Dersom fluktåpning er for stor, vil også fisk som er over minstemål gå ut igjen, og en mister salgbar fisk. En fluktåpning som foreslått på 15 mm vil være for stor, og vil slippe ut igjen alle bergnebben som utgjør 50% av den totale leppefiskfangsten. Også 13 mm vil slippe ut igjen 50% av bergnebben, dvs ca 5 millioner individer med de ødeleggende virkninger dette vil ha for havbruksnæringen. Fiskeriet blir i tillegg mindre attraktivt for fiskerne og dette vil kunne gi enda mindre tilgang av fisk.

Vi mener derfor at riktig størrelse på fluktåpningene vil være 10 mm i 2015.

I tillegg til å ha tilpassede fluktåpninger er det viktig at en både på kjøper og selgersiden har en manuell håndtering av fisken der en kontrollerer tilstand og kvalitet på fisken som fanges og settes ut i laksemerder. Videre må en sjekke gyttestatus nøye, fisken må sorteres i art og størrelse og all utkast av fisk må gjøres der den er fanget.

Når det gjelder forslaget om påbud av kryss/ notrist i inngangen til ruser for å unngå bifangst av større fisk av andre arter, støtter vi dette forslaget.

Til slutt vil vi understreke at det er under utvikling mange nye metoder for bekjempelse av lus i norsk havbruksnæring nå, og vi må anta at det kan gjøres viktige fremskritt i løpet av kort tid. Det vil derfor være svært uheldig om en strengere regulering av fisket etter leppefisk på nåværende tidspunkt skal føre til økt bruk av medikamentelle virkemidler. Vi håper at også dette forhold kan hensyntas ved fastsetting av reguleringsregime for 2015.

Med hilsen

Fiskeri og havbruksnæringens landsforening

Hans Inge Algrøy
Regionsjef sør- og Vestnorge